

<i>Memo</i>	
<i>Onderwerp</i>	<i>Reactie consultatie centraal aandeelhoudersregister, ontbinding rechtspersonen; wijziging van de Handelsregisterwet 2007 en het Burgerlijk Wetboek 2</i>
<i>Datum</i>	<i>Dinsdag, 3 maart 2015</i>
<i>Auteur</i>	<i>G.J.J.M. Inden</i>
	<i>Graag geef ik hierbij mijn reactie op uw consultatie met betrekking tot wijzigingen van de Handelsregisterwet en het Burgerlijk Wetboek. Mijn reactie is per onderwerp gerangschikt met daarin opmerkingen over de juiste toepassing van het CAHR en de ontbinding van rechtspersonen in Nederland. Verder stel ik een aantal vragen over deze materie.</i>

Inleiding

Het Centraal aandeelhoudersregister CAHR

Denemarken heeft recent een vorm van een centraal aandeelhoudersregister ingevoerd. Informatie over dit register is beschikbaar op: <http://www.letf.eu/knowledge/legal-news/new-public-register-of-owners-of-danish-companies>

Het Nederlandse voorstel beoogt óók de instelling van een centraal aandeelhoudersregister waarvan de overheid de beheerder is. In het voorgelegde concept van de Memorie van toelichting wordt bevestigd, dat het centrale aandeelhoudersregister CAHR niet

hetzelfde is als een register van de uiteindelijk belanghebbende(n)/beneficial owner(s).

Wat is een Ultimate Beneficial Owner?

De vertaling van Ultimate Beneficial Owner (UBO) is uiteindelijk gerechtigde/belanghebbende. Een UBO is een natuurlijke persoon of zijn de personen die uiteindelijk gerechtigd zijn tot de klant en/of natuurlijke persoon namens wie een transactie of activiteit wordt uitgevoerd, of deze beheerst. Dit uit zich in de mate waarin de uiteindelijke gerechtigde aanzienlijke invloed uitoefent op de bedrijfsvoering. Deze invloed kan gebaseerd zijn op een (aanmerkelijk) belang in de vorm van aandelen.

De Europese Raad heeft in dit kader besloten tot het verplicht invoeren van een dergelijk register in de Europese unielanden. Hoofdstuk 3 van het Proposal for a Directive (met name de artikelen 29 en 30) heeft als onderwerp “Beneficial Ownership Information”. Het document COM (2013) 45 final, ST 5116-2015-INIT is te vinden op: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5116-2015-INIT/en/pdf>

Het valt op dat in hoofdstuk 3 van de Europese regeling het Europese UBO register gaat gelden voor alle legale entiteiten.

Dit betekent dat het niet uitsluitend kapitaalvennootschappen betreft (zoals in het Nederlandse voorstel CAHR), maar ook voor andere rechtspersonen, zoals coöperaties, is bedoeld. Logisch lijkt mij, anders zou een coöperatieve bank niet in het UBO register ingeschreven worden en een bank B.V. wel ingeschreven moeten worden.

Dit betekent ook dat ook juridische constructies, zoals de stichting aandeelhouderskantoor (STAK) die certificaten van aandelen (op

naam) bezitten, ook de UBO registratie moeten gaan doen. Dit is in het voorstel van het Nederlandse CAHR (nog) niet geregeld.

Bovendien wordt het Europese UBO register een volledig toegankelijk register in tegenstelling tot het beperkt toegankelijke Nederlandse CAHR. In artikel 29 lid 9 van de Europese regeling wordt het mogelijk gemaakt dat landen een uitzondering maken voor het verstrekken van informatie aan derden over de UBO in het kader van persoonsafscherming. In het huidige Handelsregisterbesluit, artikel 51 lid 3, is een vergelijkbare afschermende bepaling opgenomen voor bepaalde informatie uit het huidige handelsregister. Waarom wordt deze methode niet gevolgd?

Bij het CAHR kan er een uittreksel verstrekt worden aan de (geregistreerde) belanghebbenden.

In de Europese regeling is vastgelegd dat de belanghebbenden niet worden geïnformeerd, indien er informatie wordt verstrekt aan derden. Is dit ook zo bij het CAHR geregeld?

Verdere informatie over het begrip UBO is te vinden op:

http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/expert/infopress/20150126IPR14918/20150126IPR14918_en.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/g20_high-level_principles_beneficial_ownership_transparency.pdf

<http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-transparency-beneficial-ownership.pdf>

Het CAHR wordt beheerd door het Handelsregister. Een betrouwbaar CAHR zal ook voor de eigen rechtshandhavingstaak van het Handelsregister een waardevolle bron worden. De verificaties van benoemings- en ontslagbesluiten van bestuurders en het vaststellen

van de rechtsgeldigheid van ontbindingsbesluiten worden hierdoor een stuk eenvoudiger en bespaart bewijskosten voor de ondernemers. Dit ter aanvulling op het “Integraal afwegingskader”.

Hoedanigheid aandeelhouder

Het begrip aandeel is vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek. De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid is een rechtspersoon met een in een of meer *overdraagbare aandelen verdeeld kapitaal. De aandelen zijn op naam gesteld. In artikel 137 Boek 10 BW staat nog de volgende omschrijving over het aandeel op naam. “Indien een stuk een aandeelbewijs is volgens het recht dat van toepassing is op de in dat stuk vermelde uitgevende vennootschap, bepaalt het recht van de staat op welks grondgebied het aandeelbewijs zich bevindt, of het een aandeel op naam dan wel een aandeel aan toonder is”.*

In artikel 194 lid 1 Boek 2 BW staat de verplichting van het bestuur van de vennootschap om een aandeelhoudersregister bij te houden. Dit vennootschappelijke aandeelhoudersregister is niet openbaar maar slechts in te zien door bepaalde belanghebbenden.

Er is echter een uitzondering: “de gegevens van het register omtrent niet-volgestorte aandelen zijn ter inzage van een ieder”. Het CAHR wijkt hier dus van af, want het maakt géén uitzondering voor informatie aan derden over niet volgestorte aandelen; de doelstelling van het CAHR is anders.

Sinds de invoering van de flex-BV is het aantal in het Handelsregister via het notariaat geregistreerde flex-BV's met niet-volgestorte aandelen drastisch toegenomen. Uitsluitend een actueel vennootschappelijke register zal in de toekomst omissies in het handelsregister of CAHR kunnen aantonen.

In het voorstel is vastgelegd, dat de (behandelende) notaris de opgave moet doen aan het CAHR. Dit is kennelijk gebaseerd op artikel 196 Boek 2 BW.

Artikel 196

1. Voor de uitgifte en levering van een aandeel of de levering van een beperkt recht daarop is vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een in Nederland standplaats hebbende notaris verleden akte waarbij de betrokkenen partij zijn. Geen afzonderlijke akte is vereist voor de uitgifte van aandelen die bij de oprichting worden geplaatst.
2. Akten van uitgifte of levering moeten vermelden.
 - a. de titel van de rechtshandeling en op welke wijze het aandeel of het beperkt recht daarop is verkregen;
 - b. naam, voornamen, geboortedatum, geboorteplaats, woonplaats en adres van de natuurlijke personen die bij de rechtshandeling partij zijn;
 - c. rechtsvorm, naam, woonplaats en adres van de rechtspersonen die bij de rechtshandeling partij zijn;
 - d. het aantal en de soort aandelen waarop de rechtshandeling betrekking heeft, alsmede
 - e. naam, woonplaats en adres van de vennootschap op welke aandelen de rechtshandeling betrekking heeft.

Helaas wordt er in de Memorie geen toelichting gegeven over de mogelijkheid dat een bestuurder tot opgave bevoegd blijft indien de notaris wegens omstandigheden geen opgave doet of kan doen. Er zijn namelijk gevallen te noemen waar de opgave van een bestuurder (ondanks een akte) nodig blijft (zie hieronder).

De notaris is strafbaar (WED) als de opgave aan het CAHR niet door haar/hem gebeurt. Een bestuurder blijft strafbaar (WED) als het vennootschappelijke aandeelhoudersregister niet is bijgewerkt.

Mij is niet duidelijk of de wettelijke basis van en de hoogte van de sanctie voor de notaris en de bestuurder in beide gevallen hetzelfde is en op dezelfde manier in de wet is/wordt vastgelegd. Er is namelijk geen sprake van de normale verplichting tot opgave aan het handelsregister. In het geval van de notaris is er de bijzondere opgave aan het CAHR en in het geval van de bestuurder is er de aantekening in het eigen aandeelhoudersregister (vgl. het ledger of roster bij buitenlandse entiteiten).

Wanneer blijft de opgave aan het CAHR door een bestuurder nodig?

Publiekrechtelijke rechtspersoon is aandeelhouder

Indien bijvoorbeeld een gemeente of een openbaar lichaam aandeelhouder is van aandelen in een kapitaalvennootschap kunnen er dan omstandigheden zijn, dat deze publiekrechtelijke rechtspersonen zelf opgave moet of kan doen aan het CAHR?

Gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen zijn al verplicht om aandelenbezit openbaar te maken. Dit gebeurt door publicatie van de lijst deelnemingen en de lijst verbonden partijen.

Van belang zijn de volgende wetten en regelingen.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) 17 januari 2003. deelneming, een participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente aandelen heeft; b. verbonden partij, een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft;

Wet van 20 december 1984, houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen.

Wet van 24 oktober 1984, houdende algemene regelen in verband met wijziging van de gemeentelijke indeling (en artikel 160, lid 2 Gemeentewet).

Hoofdstuk VI. Overgang rechten en verplichtingen, artikel 44 lid 1 en 2 (4).

- 1. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid en in de artikelen 45 en 48 gaan op de datum van herindeling alle rechten en verplichtingen van een op te heffen gemeente over op de gemeente waaraan haar gebied wordt toegevoegd, dan wel, wanneer het gebied naar meer dan één gemeente overgaat, naar de in de betrokken herindelingsregeling aan te wijzen gemeente, zonder dat daarvoor een nadere akte wordt gevorderd.
- 2. Alle rechten en verplichtingen van een gemeente, betrekking hebbende op van die gemeente overgaand gebied, gaan op de datum van herindeling over op de gemeente waaraan dat gebied wordt toegevoegd, zonder dat daarvoor een nadere akte wordt gevorderd.
- 4. Gedeputeerde staten van de betrokken provincie doen, ingeval op grond van het bepaalde in het eerste en tweede lid registergoederen overgaan, de overgang van de betrokken registergoederen onverwijld inschrijven in de openbare registers, bedoeld in afdeling 2 van titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 24, eerste lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing.

In de Kadasterwet is een vergelijkbare situatie geregeld. Ter inschrijving van de naamsverandering van een rechtspersoon wordt een opgave van een notaris aangeboden, met vermelding van de oude en de nieuwe naam en de dag waarop de verandering is ingegaan. Gaat het om een publiekrechtelijke rechtspersoon, dan kan deze de opgave zelf doen.

Gemeenschappelijk eigendom

Met betrekking tot de hoedanigheid van de aandeelhouder(s) zijn er nog meer uitzonderingen te maken. Hoe gebeurt de registratie wanneer meerdere aandelen in bezit zijn van een gemeenschap van eigenaren? Wordt het deelgenootschap geregistreerd?

Artikel 166 BW3 titel 7. omschrijving gemeenschap

1. Gemeenschap is aanwezig, wanneer een of meer goederen toebehoren aan twee of meer deelgenoten gezamenlijk.
2. De aandelen van de deelgenoten zijn gelijk, tenzij uit hun rechtsverhouding anders voortvloeit.

3. Op de rechtsbetrekkingen tussen de deelgenoten is artikel 2 van Boek 6 van overeenkomstige toepassing.

Een natuurlijk persoon of een rechtspersoon kan eigenaar zijn van aandelen. De hoedanigheid van aandeelhouder kan echter ook worden uitgeoefend door een gemeenschap. In veel statuten wordt er voor dergelijke situaties een (onzijdige) persoon als vertegenwoordiger van de *gezamenlijke aandeelhouders aangewezen*.

Er kan bij een gemeenschap (afgescheiden vermogen) ook sprake zijn van een hybride en/of buitenlandse rechtsfiguur. Het bestaan van hybride rechtsfiguren wordt in de Memorie niet genoemd.

In Nederland kennen wij “(besloten) Fondsen voor gemene rekening”. In het buitenland bestaan er de trustvermogens.

Omschrijvingen van de Fondsen voor gemene rekening en trusts zijn te vinden op:

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/besluiten/2011/08/18/bestrijding-en-ontmanteling-van-structuren-met-afgezonderd-particulier-vermogen-inkomstenbelasting-schenk-en-erfbelasting.html>

http://wetten.overheid.nl/BWBR0021043/geldigheidsdatum_17-02-2015

http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/brochures_en_publicaties/lijst_van_gekwalificeerde_buitenlandse_samenwerkingsverbanden

Het is noodzakelijk dat dergelijke rechtsfiguren in het CAHR worden aangetekend als aandeelhouder(s) van Nederlandse vennootschappen. De simpele reden is, dat illegale geldstromen vooral via ingewikkelde constructies (met aandelenbezit) verlopen.

Dienst Justis (toekomstige gebruiker van het CAHR) beschouwt de maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap immers ook als *met rechtspersonen gelijkgestelde organisaties, zoals bedoeld in artikel 51 lid 3 Wetboek van Strafrecht.*

Raadpleeg de toelichting VOG voor rechtspersonen:

<https://www.justis.nl/producten/vog/>

Optie in het CAHR van deze niet in de Memorie genoemde rechtsfiguren bevordert de verificatie en identificatie door het notariaat en de andere gebruikers van het CAHR.

Het lijkt mij gewenst dat de door Justis gebruikte definitie van artikel 51 lid 3 WvS óók voor het CAHR wordt gebruikt. Deze definitie is meer gericht op het bereiken van het beoogde doel van het CAHR. Verder geeft deze specificatie in het CAHR de feitelijke werkelijkheid weer.

Het aanknopingspunt voor de registratie in het CAHR van trusts (en overeenkomstige rechtsfiguren) is te vinden in artikel 143 BW10. De trustee (lees vertegenwoordiger) van een trust is bevoegd tot registratie.

Artikel 143 BW 10, titel 11.

Met betrekking tot een goed ter zake waarvan inschrijvingen kunnen plaatsvinden in een ingevolge de wet gehouden register en dat behoort tot de trustgoederen die een afgescheiden vermogen vormen, kan de trustee verlangen dat een inschrijving geschiedt op zijn naam en in zijn hoedanigheid van trustee, of op een zodanige andere wijze dat van het bestaan van de trust blijkt.

De “Express trust” wordt specifiek genoemd in artikel 30 van hoofdstuk 3, betreffende de Europese registratie van de Beneficial Owner.

Verdere informatie:

<http://www.incuria.nl/NL/trust-spf-foundation-apv-successiewet.html>

<http://www.europarl.europa.eu/news/nl/news-room/content/20141216IPRO2043/html/Money-laundering-Parliament-and-Council-negotiators-agree-on-central-registers>

Eigendom van aandelen van rechtswege

Ten aanzien van het CAHR is het volgende nog van belang. In artikel 207a BW2 staat vermeld: *“Elk niet volgestort aandeel in haar kapitaal dat de vennootschap onder algemene titel heeft verkregen en niet binnen drie jaren daarna heeft vervreemd of ingetrokken gaat op het einde van de laatste dag van die drie jaren van rechtswege over op de gezamenlijke bestuurders. De laatste zin van lid 2 is van overeenkomstige toepassing”.*

Het van *rechtswege overgaan van aandelen (vgl. onverdeelde boedel) lijkt een uitzondering op de regel. De notaris kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de registratie van gebeurtenissen van rechtswege (ook al heeft dat zijn basis in een eerdere akte). Naast de notaris zal het bestuur naar mijn mening bevoegd moeten zijn om opgave te doen aan het CAHR.*

Eigendom van aandelen in formeel buitenlandse vennootschappen en andere overzeese omstandigheden

In de Memorie wordt aanpassing van de Wet formeel buitenlandse vennootschappen niet genoemd. Kapitaalvennootschappen van niet

EER landen, moeten nu een opgave doen van de enig aandeelhouder. Waarom worden deze pseudo Nederlandse rechtspersonen niet verplicht tot het registreren van alle aandeelhouders in het CAHR, zoals nu de enig aandeelhouder in het Handelsregister? Dit betekent ook een noodzakelijke aanpassing van artikel 2 van de Wfbv.

Indien daarover niets wordt geregeld, is een vlucht naar andere rechtsvormen, door personen die daar om diverse redenen behoefte aan hebben, een logisch gevolg.

Verder is in de Memorie niet duidelijk aangegeven, of ook de overzeese gemeenten (Bonaire, Statia en Saba) een CAHR gaan instellen.

Hoe zijn verder de internationale relaties in het CAHR gewaarborgd? Wordt er uitwisseling tussen buitenlandse autoriteiten mogelijk net zoals bij het Europese UBO register?

Worden beslissingen van de (Nederlandse) rechters in het CAHR overgenomen?

In artikel 49 Handelsregisterbesluit staat het volgende.

Indien bij rechterlijke uitspraak hetgeen in het handelsregister is opgenomen geheel of gedeeltelijk onrechtmatig is verklaard, doet de kamer op verzoek van een belanghebbende daarvan aantekening in het register. Gaat dit ook gelden voor het CAHR?

Voorbeelden.

Artikel 22a BW2

1. Voor of bij het doen van een verzoek door het openbaar ministerie tot ontbinding van een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, kan het openbaar ministerie de rechter bij verzoekschrift vragen te bevelen dat, tot de uitspraak op genoemd verzoek in kracht van gewijsde gaat, aan de aandeelhouders de bevoegdheid tot het vervreemden, verpanden of met vruchtgebruik belasten van aandelen wordt ontzegd.

3. De beschikking wordt onverwijld, zo mogelijk op dezelfde dag, betekend aan de aandeelhouders en de vennootschap. De griffier draagt zorg voor de inschrijving van de beschikking in het handelsregister. EN HET CAHR?

Artikel 195 BW2

7. Ingeval van executoriaal beslag, faillissement, een schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, afgifte van een legaat, toedeling uit een gemeenschap of een pandrecht kan de rechter lid 1, alsmede bepalingen in de statuten omtrent overdraagbaarheid, geheel of gedeeltelijk buiten toepassing verklaren. Het verzoek daartoe kan worden gedaan door onderscheidenlijk de executant, de curator, de bewindvoerder, een belanghebbende bij de afgifte van het legaat of de toedeling of de pandhouder. De rechter wijst het verzoek, zo nodig in afwijking van artikel 474g, vierde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, slechts toe indien de belangen van de verzoeker dat bepaaldelijk vorderen en de belangen van anderen daardoor niet onevenredig worden geschaad. De rechter kan bepalen dat de vennootschap aan de executant of de curator inzage moet geven in het register, bedoeld in artikel 194. EN HET CAHR?

In artikel 195 lid 7 BW2 staat bovendien dat de rechter kan bepalen dat de curator inzage krijgt in het register, bedoeld in artikel 194.

Kan de rechter bepalen dat de curator inzage krijgt in het CAHR?

In de praktijk komt het voor dat de gefailleerde vennootschap/stichting STAK betrokken is bij andere vennootschappen als aandeelhouder. De curator moet dan ook van die andere betrokken vennootschappen/rechtspersonen kosteloos informatie uit het CAHR ontvangen.

In de Kadasterwet (artikel 25) is de omstandigheid omschreven wanneer een rechterlijke uitspraak *in de plaats komt van een (notariële) akte*. De griffier is bevoegd om dit aan te bieden aan het Kadaster. Komt het wel eens voor dat een rechterlijke uitspraak *in de plaats komt van een (leverings-)akte van aandelen*? Het CAHR zal in

dat geval, anders dan van een notaris, toch een opgave van een griffier moeten kunnen opnemen?

Privacy, CAHR en politieregisters

De notaris zal aan de cliënt (vooraf) meedelen dat haar/zijn gegevens worden opgenomen in het CAHR. In de Memorie staat samengevat: de Algemene Wet Bestuursrecht is niet van toepassing, omdat als de notaris in het CAHR een opgave doet, dit geen inschrijving is in het openbare Handelsregister. Een cliënt moet er echter wel op gewezen worden dat de AWB niet van toepassing is. Vergelijkbaar is het openbare eigendomsregister: Kadaster. Hierin wordt een notariële verklaring opgenomen.

In de Kadasterwet (artikel 37) staat het volgende:

Artikel 37, 1. Een notariële verklaring, als bedoeld in de artikelen 26, 30, 34 en 36, houdt behalve hetgeen in deze artikelen is voorgeschreven, tevens in een verklaring van de notaris:

- a. hetzij dat allen die als partij bij het in te schrijven feit betrokken zijn aan de notaris hebben medegedeeld met de inschrijving in te stemmen;
- b. hetzij dat bewijsstukken aan hem zijn overgelegd en aan de verklaring gehecht, die genoegzaam aantonen dat het in te schrijven feit zich inderdaad heeft voorgedaan dan wel, in geval van een verklaring als bedoeld in artikel 36, tweede lid, dat het recht bestaat;
- c. hetzij dat hij niet aan het onder *a en b gestelde kan voldoen*.

Indien persoonsgegevens onjuist in het CAHR zijn vermeld, is blijkbaar de Wet bescherming persoonsgegevens (WBPg) van toepassing.

Hierop betrekking hebbende voorbeelden zijn: een persoon is per vergissing aangemeld als aandeelhouder bij een vennootschap

(naamsverwarring, niet bij de holding, maar bij de dochtermaatschappij), er is sprake van een persoonsverwisseling met een naamgenoot, er is sprake van misbruik van identiteit, de persoon is van naam veranderd of bestaat niet meer (rechtspersoon).

In dit verband kan gewezen worden op de Wet politiegegevens, waarop de WBPG van toepassing is verklaard.

WET van 21 juli 2007, houdende regels inzake de verwerking van politiegegevens (Wet politiegegevens) De artikelen 14, eerste, tweede, derde en vijfde lid, 49 en 50 van de Wet bescherming persoonsgegevens zijn van overeenkomstige toepassing.

Ontbinding rechtspersonen door KvK en andere instanties

De Kamer van Koophandel ontbindt duizenden rechtspersonen per jaar. Er is verder ook sprake van ambtshalve doorhalingen van geregistreerde ondernemingen. Voordat de KvK overgaat tot de dwingende ontbinding van een rechtspersoon (het voortraject van 1 jaar wordt verkort tot zes maanden) kan de rechtspersoon (zonder bekend of aantoonbaar adres) op het adres van de KvK in quarantaine worden genomen. Derden zien zo, dat de KvK de registratie in behandeling heeft.

Het is ook mogelijk dat de rechtspersoon niet meer aan de voorwaarden tot ontbinding voldoet. In dat geval, wordt de dwingende ontbinding door de KvK herroepen. Overigens heeft de

Hoge Raad recent duidelijke voorwaarden genoemd, waardoor ook een besluit tot vrijwillige ontbinding kan worden herroepen. Deze voorwaarden, zijn nog niet in het (nieuwe wetsvoorstel van het) Burgerlijk Wetboek genoemd. Belanghebbenden hebben nu duidelijke richtlijnen waaraan het voortbestaan van vennootschappen kan worden getoetst.

Raadpleeg:

<http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2014:3677>

Op vordering van de officier van justitie (OM) kunnen ook rechtspersonen worden ontbonden door de rechter indien de rechtspersoon een onwettig doel heeft of de rechtspersoon wordt gebruikt voor ernstige illegale activiteiten.

Voorbeeld. Rechtbank Den Haag van 4 juni 2012, 415519/HA RK 12-144 inzake DFS Digitalisering B.V., fraudecarousel. De beschikking is opgenomen in het Handelsregister.

Een gering aantal van de rechtspersonen die door de Kamer van Koophandel worden ontbonden (schatting circa 4%) worden later in staat van faillissement verklaard. Het aantal van de door de Kamer van Koophandel ontbonden rechtspersonen waarbij ook sprake was van illegale activiteiten is onbekend. Verder kan de Nederlandse rechter ook buitenlandse rechtspersonen, met een vestiging in Nederland, in staat van faillissement verklaren.

De taak van de Kamer van Koophandel ten aanzien van de rechtshandhaving wordt verbeterd, indien de Belastingdienst,

Openbaar Ministerie en de Kamer van Koophandel de aanpak (gaan) intensiveren. Het gezamenlijke belang is de enorme schade door het misbruik van rechtspersonen te verminderen of te voorkomen. Het voorstel van de nieuwe kaderwet over gegevensuitwisseling biedt hier een uitstekende mogelijkheid voor.

<http://www.bijzonderstrafrecht.nl/2014/verkenning-kaderwet-gegevensuitwisseling-wetgeving-nodig-voor-betere-gegevensuitwisseling-bij-aanpak-fraude/>

Het OM heeft een Beleidsregeling met toelichtingen, in het kader van faillissementsfraude, gepubliceerd die is te vinden op:

<https://www.om.nl/organisatie/beleidsregels/overzicht-0/fraude-economie/@86221/aanwijzing-opsporing/>

Het indienen van een verzoek tot ontbinding tegen niet-gefaillieerde malafide rechtspersonen, die in handen van de fraudeur als instrument om daarmee faillissementsfraude te kunnen plegen zijn gehanteerd, dient te worden geïntensiveerd, omdat daarmee voorkomen wordt dat dergelijke malafide rechtspersonen (na eventueel doorverkoop) opnieuw opduiken in toekomstige fraudeonderzoeken.

Indien het Openbaar Ministerie een voordracht doet voor dwingende ontbinding door de rechter, heeft het een extra middel, die de Kamer van Koophandel tijdens de quarantaine van een rechtspersoon niet heeft, namelijk:

Artikel 22a BW2

1. Voor of bij het doen van een verzoek door het openbaar ministerie tot ontbinding van een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, kan het openbaar ministerie de rechter bij verzoekschrift vragen te bevelen dat, tot de uitspraak op genoemd verzoek in kracht van gewijsde gaat, aan de aandeelhouders de bevoegdheid tot het vervreemden, verpanden of met vruchtgebruik belasten van aandelen wordt ontzegd.

2. De rechter beslist na summier onderzoek. Het bevel wordt gegeven onder voorwaarde dat het instellen van het verzoek tot ontbinding geschiedt binnen een door de rechter daartoe te bepalen termijn. Tegen deze beschikking is geen hogere voorziening toegelaten.

Wordt deze beschikking straks aangetekend in het CAHR?

Verder kan het Openbaar Ministerie, bij de Rechtbank in Utrecht, ook buitenlandse rechtspersonen, met illegale activiteiten, in strijd met de openbare orde laten verklaren.
(raadpleeg artikel 122, BW10, titel 7)

Artikel 122

1. Het openbaar ministerie kan de rechtbank te Utrecht verzoeken voor recht te verklaren dat het doel of de werkzaamheid van een corporatie die niet is een Nederlandse rechtspersoon in strijd is met de openbare orde als bedoeld in artikel 20 van Boek 2.

2. De verklaring werkt voor en tegen een ieder met ingang van de eerste dag na de dag van de uitspraak. De verklaring wordt door de zorg van de griffier geplaatst in de Staatscourant. Is de corporatie in het handelsregister ingeschreven, dan wordt de verklaring aldaar eveneens ingeschreven. EN CAHR?

3. De rechter kan de in Nederland gelegen goederen van de corporatie desverlangd onder bewind stellen. Artikel 22 van Boek 2 is van overeenkomstige toepassing.

4. De in Nederland gelegen goederen van een corporatie ten aanzien waarvan de rechter een verklaring voor recht als bedoeld in lid 1 heeft gegeven, worden vereffend door een of meer door hem te benoemen vereffenaars. De artikelen 23 tot en met 24 van Boek 2 zijn van overeenkomstige toepassing.

Dit is van belang omdat buitenlandse rechtspersonen en hybride rechtsvormen die vaak worden ingezet bij illegale activiteiten, zoals het witwassen van vermogen. Het is noodzakelijk dat aantekening van uitspraken van buitenlandse en Nederlandse rechtbanken ook in het CAHR plaats gaat vinden.

Voorbeeld: Een Cypriotische LLP of een Oekraïense LLC met illegale activiteiten is aandeelhouder in een Nederlandse B.V.

Tot slot:

LEGAL ENTITY IDENTIFIER, LEI

Ter aanvulling op de Memorie, nog dit. Ten aanzien van deze mondiale registratie is er veel praktische informatie te vinden op het internet.

LEI (lookup en search) is een van de middelen om te zoeken wat er over organisaties, ondernemingen en overheidsinstanties in de wereld gesignaleerd is.

Raadpleeg:

<http://www.lei-lookup.com/legal-entity-identifier-search/#!search>

<https://opencorporates.com/>

<http://www.kvk.nl/inschrijven-en-wijzigen/inschrijven-bij-de-kamer-van-koophandel/legal-entity-identifier-lei/faq-over-de-lei/>